

відтворювальними якостями залежно від рівня їх стресостійкості: автореф. дис. ... канд. с.-г. наук : 06.02.04. Миколаїв, 2011. 19 с.

5. Черненко О. М. Рекомендації з оцінки типу стресостійкості у ремонтних бугайців та бугаїв-плідників. Дніпропетровськ. 2010. 50 с.

Прудніков Василь

д.с.-г.н., професор

Попова Вікторія

к.с.-г.н., доцент

Цуканова Марина

аспірант

Харківська державна зооветеринарна академія

Мала Данилівка, Харківська обл., Україна

ПРОБЛЕМИ СЕЛЕКЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ В М'ЯСНОМУ СКОТАРСТВІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Успіх будь якої країни не можливий без розгалуженої інфраструктури аграрного сектору, бо саме ця ділянка виробництва забезпечує внутрішній ринок продуктами харчування, а також може приносити прибуток на зовнішніх ринках споживання.

Тваринництво, а саме скотарство, важлива стратегічна ланка харчової промисловості України, бо саме на його долю приходить виробництво таких цінних в харчовому сенсі продуктів як молоко та м'ясо. Потенціал скотарства України має дуже великі можливості, але на жаль він не використовується з повна.

Особливо скрутне становище в Україні з виробництвом яловичини. Молодняк, переважно молочних та комбінованих порід, вирощується на м'ясо не інтенсивно, має не високу живу масу та вгодованість і як слідство низьку якість м'яса. Корови, які вибраковуються, перед забоєм також не відгодовуються і їх м'ясо дуже низької якості.

Більшість розвинених країн світу вже давно вирішила цю проблему за рахунок розвитку спеціалізованого м'ясного скотарства. М'ясні тварини переважно вирощуються на пасовищах, де вартість корму у 6-8 разів нижча ніж інші види кормів. За рахунок здешевлення витрат на годівлю і утримання рентабельність виробництва збільшується, що є додатковим стимулом для розвитку галузі.

В Україні робота в цьому напрямку почала активно проводитись ще 80-х роках минулого сторіччя, коли були розроблені програми створення вітчизняних спеціалізованих м'ясних порід. Породи створювались переважно складним відтворювальним схрещування місцевої худоби з найкращим світовими породами. Вихідні породи відбирались на підставі попередніх комплексних досліджень продуктивних та господарських якостей, а також з врахуванням природно-кліматичної зони для якої створюється порода.

Завдяки чітко визначеним кінцевим показникам до бажаного типу худоби,

достатній кількості помісних тварин, серед яких проводився ефективний відбір, що сприяв виділенню тварин-лідерів і формуванню на їх основі консолідованих ліній та родин були створені вітчизняні м'ясні породи. Таким чином в Україні створили українську, волинську, поліську, південну м'ясні породи, ковельський і знам'янський внутрішньопородні типи відповідно волинської та поліської порід [1].

Усі створені породи під час випробування за оптимальних умов утримання та годівлі підтвердили здатність забезпечувати живу масу молодняку у віці 15-18 місяців на рівні 550-650 кг, тобто середньодобовий приріст на рівні 1100-1200 г. Забійний вихід становив більше ніж 60 % при високій якості отриманої яловичини [2, 3].

Але на жаль потенційні можливості як вітчизняної так і імпортової м'ясної худоби в Україні використовуються на 50-60%. Вихід телят в товарних господарствах 70-75%. Середньодобові прирости становлять 550-650 г, за рахунок чого подовжується термін вирощування тварин (400-450 кг у віці 19-20 місяців) і як слідство збільшуються затрати на виробництво і оплату праці, що тягне за собою зменшення прибутковості, а іноді і зовсім робить галузь збитковою.

Розрахунки показують, що прибутковим м'ясне скотарство може бути лише при інтенсивному веденні галузі, високим показником відтворної здатності (вихід телят не менш ніж 90-95%) та періодом продуктивного використання корови на рівні не менш ніж 5 отелень [3].

Важливим моментом у підвищенні прибутковості галузі є проведення на державному рівні спланованої, науково-обґрунтованої селекційно-племінної роботи, яка б дала змогу постійно корегувати та формувати сучасну генеалогічну структуру тварин певної породи, з підтриманням найкращих продуктивних ознак.

Після затвердження, багато порід мали велику кількість накопиченого генетичного матеріалу, але з різних причин робота з певними лініями та сімействами була припинена. Генетичний матеріал хаотично та без жорсткого селекційного контролю було використано, що іноді призводило до негативних, деструктивних наслідків.

Зараз, на жаль, деякі селекційні надбання знаходяться навіть на межі зникнення. Важливим питанням на сьогоднішній час постає питання збереження та взагалі існування знам'янського типу в структурі генетичних ресурсів України. Серед основних причин цього негативного явища виділяють так звану «локальність» типу; скорочення племінних господарств і як слідство поголів'я; однобічний підхід до ціноутворення племінних ресурсів та зниження попиту на високоякісну і доволі кошову яловичину.

Питання генетичного потенціалу м'ясної продуктивності тварин знам'янського типу не стоїть. Тварини за всіма випробуваннями не поступаються м'ясним породам, що розводять на території України. Вони характеризуються високою інтенсивністю та енергією росту, високою біологічною, поживною та енергетичною цінністю яловичини [2, 4, 5]. Наявність в знам'янському типі двох генетичних підтипів (потенціал абердин-ангусів та шароле) та достатньо високий рівень фенотипової мінливості свідчить про наявність генетичної інформації для подальшої селекційної роботи.

Але, на жаль, слід зазначити, що дуже велика племінна частина масиву знам'янського внутрішньопородного типу поліської м'ясної породи майже зникла. Значна частина генеалогічної структури знам'янського типу представлена бугаями-

плідниками ліній шароле і поліської м'ясної, частка яких становить 81% [6].

Багаторічна праця вчених знаходиться на межі після перетину якої буде неможливе зберегти її для нащадків.

Список використаних джерел

1. Супрун И. А., Рубан С. Ю., Гетья А. А. Состояние развития мясного скотоводства в Украине. *Вестник мясного скотоводства*. Всероссийский научно-исследовательский институт мясного скотоводства. 2015. № 3. С. 7-11.
2. Мельник Ю. Ф. Формування м'ясної продуктивності тварин різних порід великої рогатої худоби в онтогенезі (за матеріалами проведеного породовипробування) : автореф. дис. д-ра с.-г. наук: 06.02.01. Інститут розведення і генетики тварин НААНУ. Київ, 2010. 40 с.
3. Угнівенко А. М., Петренко С. М., Носевич Д. К., Токар Ю. І. Наукові основи розвитку м'ясного скотарства в Україні. Київ : КОМПРИНТ, 2016. 330 с
4. Вдовиченко Ю. В., Шпак. Л. В. Поліська м'ясна порода великої рогатої худоби та її знам'янський внутрішньопородний тип. *Вісник аграрної науки*. 2012. № 9. С. 30-33.
5. Козирь В. С. М'ясна продуктивність бугайців знам'янської породи при різному рівні годівлі. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. 2013. Вип. 4 (76), Т. 2, Ч. 2. С. 89-92.
6. Почукалін А. Є., Резнікова Ю. М., Прийма С. В., Різун О. В. Селекційне надбання м'ясного скотарства України: Знам'янський внутрішньопородний тип поліської м'ясної породи. Розведення і генетика тварин. 2016. Вип. 52. С 94-108.

Пустова Наталія

к.с.-г.н., доцент

Подільський державний аграрно-технічний університет

Кам'янець-Подільський, Україна

ЕКОЛОГІЧНЕ ЦЕСАРКІВНИЦТВО

В нашій країні розвивається галузь птахівництва – цесарківництво, яка є перспективною, високорентабельною, завдяки добрій пристосованості цесарок до різних кліматичних умов. Цесарківництво досягло промислового рівня у Франції, Англії, Італії, США та з'являються уже ферми цесарок в Україні. Виробництво продукції цесарківництва дозволяє збільшити різноманіття товарів птахівництва завдяки дієтичним продуктів – яєць та м'яса цесарок.

Актуальними є дослідження впливу компонентів раціону на продуктивні якості цесарок за використання екологічних (органічних) кормів у період вирощування і використання птиці, в умовах приватних господарств, з використанням вигулів-випасів.